KEMILÄINEN

KEMIN KAUPUNGIN TIEDOTUSLEHTI

2/2019

Vappaapäivä!

Tuula, keskiverto kemiläinen, lähtee kohta kotipihasta Toyotalla huristelemaan SIVUT 6-7

150 KEMI 2019

Kuva: Atacan Ergin

KEMIN KAUPUNGIN TIEDOTUSLEHTI
2/2019

Julkaisija: Kemin kaupunki
Päätoimittaja: Jukka Vilén
Toimitus: Taina Alajärvi, Peter Brusila, Anna Huhtilainen, Tanja Kavasvuo, Eija Kinnunen, Päivi Koskimäki, Teija Laurinolli, Kati Tervo, Anutiina Tervonen-Aho
Sähköposti: toimitus.kemilainen@kemi.fi
Painosmäärä: 18 000 kpl
Kansikuva: Nina Susi
Taitto: Kemin kaupungin viestintä, Teija Laurinolli
Paperi: LumiSilk 115 g/m²
Paino: Arkmedia

ISSN 1799-876X

Kuva: Nina Susi

Sivut 10-11

Kuva: Nina Susi

Sivu 18

SISÄLLYS

Syntymäpäivälahja 150-vuotiaalle Kemille
Pääkirjoitus pohtii tehdasinvestointia 4

Tuula Kinnunen, kemiläisyyden kiteytymä, syntyi tilastoista
Töissä Länskässä, ajaa Toyota Corollalla 6-8

Missä asui keskivertoperhe 1930- ja 1960-luvuilla?
Kaupunkikuvan ja asumisen historiaa 9

Pysyvä Lumilinna ihastutti torniolaisia testaajia
Arvontavoittajat tutustuivat palveluihin 10-11

Kaikki irti kartoista, kannattaa tutustua Kemin paikkatietoon
Kaavoituskatsaus kertoo muutokset 12–13

Valtuustotoimikunnat kuulevat kuntalaisia
Kaupunki edistää ikäihmisten hyvinvointia 14-15

Vihreä Kemi etenee järjestelmällisesti
Uusia avauksia ja nuorten aloitteita 16-17

Savotan yrittäjät Katja ja Pasi tarjoavat monenlaisia palveluja
Venootteja, läskipyöriä, karavaanaripaikkoja 18

Easy Living in Kemi -viikko ja liuta muita tapahtumia
Koosteessa otos kesän tarjonnasta 19

Green and sustainable Kemi fights against food waste
Briefly in English also other topics of this issue 20

Taustakuva: Atacan Ergin

PÄÄKIRJOITUS

Lapin leivän isä ja Kemi

Nykyisen Kemin seudulle, lähes asumattoman metsän keskelle perustettiin 1800-luvun puolessa välin höyrysahoja ja ryhdyttiin sahaamaan puutavaraa maailman tarpeisiin. Vuonna 1893 täällä toimineet sahayrittäjät yhdistyivät ja perustivat Trävaruaktiebolaget Kemin, Kemi Osakeyhtiön, Lapin leivän isän. Syntynyt metsäteollisuus ja vireä elinkeinotoiminta herätti myös keisarin kiinnostuksen tähän syrjäseutuun ja 1869 Keisari Aleksanteri II perusti Kemin kaupungin.

Kemi juhlii parhaillaan olemassaolonsa 150 juhlavuotta. Kaupungin kehitys, sen nousut ja laskut on eletty tiukassa symbioosissa metsäteollisuuteen ja sen elinvoimaan ja menestykseen. Teollisuuden rakennemuutos on haastanut ja koetellut kaupunkia kovin kourin. Kemin Matkailu Oy, Digipolis Oy ja korkeakoulutukseen panostaminen Kemissä ovat olleet ehkä näkyvimpiä ja merkittävimpiä tuon ajan päätöksiä, joilla rakennemuutosta on kampitettu ja elinkeinoelämää monipuolistettu.

Ei ole kovin kauan aikaa, kun eduskunnassakin tietyt tahot olivat valmiita sulkemaan Suomesta kaiken savupiipputeollisuuden, myös metsäteollisuuden. Samanlaisia haasteita ja ajatuksia kuulemme valitettavasti päättäjiltämme myös tänään. Kartonkia ja sellua, biotuotteita, maailmalle menee ennätystahtia korvaamaan öljypohjaisia tuotteita ja siitä saa elinkeinonsa ja hyvinvointinsa moni ihminen kehä kolmosen sisäpuolellakin.

Kemi Osakeyhtiö, Leivän isä, on nykyään osa Metsä Groupia, yhtiö on bioteollisuuden huippuosaajia maailmalla. Metsä Groupin Kemin tehtaiden merkitys koko Lapin ja Suomen hyvinvoinnille on merkittävä. Yhtiön ilmoitus aloittaa 1 500 000 000 euron arvoisen biotuotetehtaan suunnittelu Kemiin Pajusaareen on Kemille paras mahdollinen syntymäpäivälahja.

1500 uutta työpaikkaa arvoketjussa tulevat todella tarpeeseen ja kerrannaisvaikutuksineen työtä syntyy tuhansille kemiläisille ja lappilaisille. Uuden tehtaan ympärille kehittyvä ekosysteemi tuo alueelle myös muita investointeja. Uudesta biotuotetehtaasta tulee maailman modernein ja vihrein, ja se tuottaa ehkä joitain sellaisia selluloosapohjaisia biotuotteita, joita emme vielä edes tiedä olevankaan. Metsien kestävä käyttö ja hoito eivät ole sovittamattomassa ristiriidassa Suomen ja maailman ilmastotavoitteiden kanssa, päinvastoin.

Viime vuonna hyväksytyssä kaupunkistrategissa päätimme ryhtyä Vihreäksi ja kestäväksi Kemiksi, jossa luontoarvot ja ympäristö otetaan entistä paremmin huomioon kaikessa toiminnassamme. Valitsimme biotalouden yhdeksi meidän elinkeinojen kehittämisen kärkisuunnaksi. Olemme rakentaneet yhdessä kumppaniemme kanssa Lappiin ja Meri-Lappiin huippuluokan biotalouden osaamiskeskittymää. Olemme selvästi valinneet oikean suunnan rakentaessamme Kemistä uutta tulevaisuuden haasteisiin vastaavaa vihreää ja kestävää Kemiä, yhdessä Lapin Leivän Isän kanssa, kuten jo 150 vuotta sitten.

Jukka Vilén

Kuva: Atacan Ergin

Kaupungintalo on suljettu 8.-28. heinäkuuta

Kiireelliset asiat saa toki hoidettua sulkuaikanakin. Puhelinvaihde päivystää ja tarvittavat varallaolot on järjestetty.

Kaupungin toimipisteissä yhdeksän sydäniskuria

Maallikkoelvytyksellä voi kaksinkertaistaa sydänpysähdyspotilaan mahdollisuuden selviytyä hengissä. Neuvovia sydäniskureita eli debfibrillaattoreita maallikko voi käyttää turvallisesti myös ilman koulutusta. Kemin kaupungin toimipisteisiin on sijoitettu kaikkiaan yhdeksän laitetta: kaksi kulttuurikeskukseen (kirjasto ja käyttömestarit) sekä yksittäiskappaleet kaupungintalolle, uimahallille, Sauvosaaren urheilukentän tiloihin, Sauvosaaren sairaalaan sekä Syväkankaan, Karihaaran ja Sauvosaaren terveysasemille.

Kaupungin sydäniskurit on myös rekisteröity aivan mainioon **defi.fi**-palveluun. Sen kartalta löytää hätätilanteessa nopeasti lähimmän saatavilla olevan laitteen. Iskureita on hankittu esimerkiksi hotelleihin, pankkikonttoreihin ja marketteihin.

Kuva: Teija Laurinolli

Kaupungintalon asiakaspalvelun iskuri näyttää tältä.

Kuva: Atacan Ergin

Kesän 2018 Street Food Fiesta Kemin Keskuspuistokadulla. Aurinkoa ja lämpöä riitti. Tänä kesänä tapahtuma järjestetään 17.–20. heinäkuuta, osana Easy Living in Kemi -viikkoa.

Juhlakirja ilmestyy syksyllä, 150-vuotias jaksaa muutakin

Kemin kaupungin 150-vuotisjuhlintaa riittää koko loppuvuodelle. Kannattaa seurata tapahtumatiedottamista!

Jo nyt voi sipaista korvan taakse muutaman tärpin. Jos historiallisen museon 150-vuotisvalokuvanäyttely on vielä näkemättä, sinne! Tuttujen aiheiden lisäksi esillä on ensimmäistä kertaa entisen apulaiskaupunginjohtajan **Väinö Pekkalan** valokuvia. Suurin osa näyttelyn kuvista on ennen julkaisemattomia.

Aleksanterin nimipäivänä 11. syyskuuta kaupungin perustaja keisari **Aleksanteri II** puolisoineen on liikkeellä ja tavattavissa, nyt 150-vuotisteemalla.

Kaupunki julkaisee valokuvapainotteisen juhlakirjan syksyllä. Jännittävää!

Oikaisu

Kemiläinen-lehden numerossa 1/2019 julkaistun Hotelli Toivola -jutun kuva on **Kaisa Karin** ottama eikä Anna Huhtilaisen, kuten tekijätiedoissa väitetään.

KEMIN KAUPUNGIN PUHELINNUMEROITA

Puhelinvaihde	(016) 259 111
Kemin Energia ja Vesi Oy	
• Puhelinvaihde	(016) 259 303
• Sähköviat	020 366 040
• Vesiviat	020 690 141
• Lämpöviat	040 511 5722
Lääkärien ja sairaanhoitajien vastaanotot arkisin klo 8–14.30	(016) 259 705
Hammashoitolat, ajanvaraus	(016) 259 769
Kemin kaupungin sosiaalitoimiston palveluohjaus ma, ke, pe 12–15	050 370 7951
Sosiaalipäivystys lastensuojeluasioissa ja äkillisessä kriisissä	0400 291 141

Kaupungin työntekijöiden sähköpostiosoitteet *etunimi.sukunimi@kemi.fi* paitsi kouluissa muotoa *etunimi.sukunimi@edukemi.fi*.

TEKSTI PETER BRUSILA | KUVAT NINA SUSI

Kinnusen Tuula tässä, terve!

Asun Tervaharjulla mun 11-vuotiaan pojan Aleksin kanssa. Oon Länskässä töissä ja ajan vanhalla Toyotalla. Oon kuulema kaikkein tavallisin kemiläinen, semmonen keskiverto, keskimääränen, tyypillinen.

Tuoretta ananasta tullee ostettua aika harvoin, Tuula tuumaa.

Mulla mennee oikein hyvin. Oon 45-vuotias, virallisesti naimaton. Ei me oltu Aleksin isän Karin kans ikinä naimisissa.
Mä oon sairaanhoitaja ja käyn töissä Länsi-Pohojan keskussairaalassa. Mun keskimääränen bruttokuukausipalakka on 3168 euroo.
Kari on muuten töissä Metsä Groupin Pajusaaren tehtailla, entisessä Kemi-yhtiössä siis. Töihin meen tavallisesti autolla. Mulla on harmaa Toyota Corolla vuosimallia 2003. Ostin sen 3500 eurola. Sillä on ajettu yli 200500 kilometriä.

ME ASUTAAN Aleksin kansa Tervaharjun eteläosissa Mäkiruonalankavulla 76,5 neliön kolomiossa. Se on vanaha kerrostalo, rakennettu vuona 1973.
Asunto on mun oma tai ehkä vielä vähän pankinkin. Mulla on velekaa tarkasti ottaen 12 351 euroo.
Asuminen vie mun tuloista noin kolomasosan.

ALEKSI KÄY Syväkankaan koulua.
Samalla suunnalla mä asioin lähimarketeissa melekeinpä päivittäin. Meän kauppakassista löytyy tavalisesti juustua, leipää, maitua, makkaraa, jukurttia, lihhaa, vihaneksia, mehua, olutta ja karkkia.
Toinen kolomasosa mun tuloista mennee näihin arkipäiväsiin asioihin, kuten ruokaan, vaatteisiin, kulukemisiin ja terveyteen.

MEÄN TALOUSASIAT on kuitenki kunnossa. Meillä mennee Aleksin kanssa vapaa-ajan viettoon varmaan 250 euroo kuussa. Viikonloppusin mennään pitsalle tai hampurilaiselle.
Ravintoloihin ja kahaviloihin meiltä hulahtaa keskimäärin semmoset 78 euroo kuussa.

ON MEILÄ muitaki harrastuksii. Kirjastossa käyään joka kuukausi, uimahallissa suurin piirtein seittemän kertaa vuoessa. Teatterissa ja elokuvissaki tullee käytyä muutaman kerran vuoessa.
Oon siis meleko aktiivinen. Seuraan Kemissä järjestettäviä tapahtumia lehistä ja sosiaalisesta mediasta.
Mä oon ammattiyhistyksen ja urheiluseuran jäsen.

PIÄN OMIA vaikutusmaholisuuksiani yhteiskunnassa aika vähäsinä. Äänestän kuitenki kaikissa muissa vaaleissa paitti eurovaaleissa.
Kunnallinen päätöksenteko on minusta tärkiää. Kemissä päivähoito on hyvin järjestetty. Lääkäriin pääsy on kuitenki aika huonolla tolalla. Käyn itte terveyskeskuksessa vastaanotolla pari kertaa vuoessa ja hammashoitolassa kerran.

Keskiverto kemiläisen ainesosat

VÄESTÖREKISTERIKESKUS:
Kemissä asuu enemmän naisia kuin miehiä.

Tuula on kemiläisten yleisin etunimi, yleisempi kuin miesten yleisin Kari.

Kinnunen on yleisin kemiläisten sukunimi.

Kemiläisten keski-ikä on 45 vuotta ja yleisin siviilisääty naimaton.

Keskimääräinen asuinkunnan koko on Kemissä 1,6. Tässä jutussa 0,6 miellettiin puolikkaaksi eli lapseksi, vaikka alaikäisetkin toki ovat kokonaisia kemiläisiä. Kun perheessä on kaksi henkilöä,sen yleinen koostumus on yksi aikuinen ja yksi lapsi.

Alle 18-vuotiaiden kemiläisten keski-ikä on 11 vuotta. Poikia on enemmän kuin tyttöjä, ja yleisin pojan nimi Kemissä on Aleksi.

Aleksi käy Syväkankaan koulua, koska se on lähinnä Tervaharjun eteläosaa. Tuula käy Syväkankaan marketeissa, koska ne ovat hänen asuinpaikkaansa lähimmät kauppapalvelut.

TILASTOKESKUS:
Kemin työllisistä suurin osa työskentelee terveysalalla ja isoin työnantaja on Länsi-Pohjan keskussairaala. Kemiläismiesten suurin työnantaja on Metsä Group. Kemiläisten palkansaajien keskikuukausiansio bruttona on 3168 euroa.

Suurin osa kemiläisistä asuu kerrostalossa. Kaikkien Kemin asuntojen keskimääräinen valmistumisvuosi on 1973 ja koko 76,5 neliötä. Yleisintä on omistusasuminen.

Kemissä kotitaloudella on velkaa keskimäärin 12351 euroa. Lukuun on laskettu kaikki velat.

Pohjois- ja Itä-Suomen kotitaloudet käyttävät vapaa-ajan viettoon keskimäärin 250 euroa kuussa sekä ravintoloihin ja kahviloihin 78 euroa. Tämän kulutustutkimustilaston mukaan on myös määritelty kauppakassin yleisin sisältö ja menojen jakautuminen asumiseen ja muuhun.

Valtakunnallisen kulutustutkimuksen mukaan suomalainen käy teatterissa tai elokuvissa muutaman kerran vuodessa.

Eurovaaleissa suomalaisten äänestysaktiivisuus on ollut kaikkein alhaisin: nukkuvia on ollut enemmän kuin äänestäviä.

TRAFI, AUTOREKISTERIKESKUS:
Kemiin rekisteröidyistä ja liikenteessä olevista ajoneuvoista yleisin on henkilöauto, jonka yleisin väri taas on harmaa, malli Toyota Corolla ja vuosimalli 2003. Kemiin rekisteröidyillä henkilöautoilla on ajettu keskimäärin 200500 km.

NETTIAUTOKAUPPA:
Kaikista Suomessa myytävistä henkilöautoista haettu Tuulan auto ja sen keskimääräinen hintapyyntö.

KEMIN PAIKKATIETO:
Mäkiruonalankatu Tervaharjulla on Kemin asukkaiden keskipiste eli paikka, johon kemiläisillä on keskimäärin lyhin matka. Siellä ei ole oikeasti kerrostaloja. Maantieteelllnen keskipiste sijaitsee Haukkarissa.

KEMIN HYVINVOINTIKYSELY 2015:
Kemiläinen pitää kunnallista päätöksenteokoa tärkeänä, päivähoitoa kaupungissa hyvin järjestettynä mutta lääkäripalvelujen saatavuutta huonona. Keskimäärin kemiläinen käy terveyskeskuksessa vastaanotolla pari kertaa vuodessa ja hammashoitolassa kerran.

Kemiläinen on erittäin tyytyväinen asumiseensa ja on kokenut asuinalueellaan erittäin harvoin turvattomuutta. Suurin osa kaupunkilaisista pitää taloustilannettaan hyvänä, seuraa tapahtumia lsekä kuuluu ammattiyhdistykseen ja urheiluseuraan.

KEMIN KAUPUNGIN TILASTOA:
Kemiläinen käy kirjastossa keskimäärin kerran kuussa.

KEMI-TORNION SEUTUKUNTA:
Tilastojen mukaan väki käy uimahallisssa keskimäärin seitsemän kertaa vuodessa.

KEMIN MUUTTOLIIKETUTKIMUS:
Kemiläinen on tyytyväinen elämäntilanteeseensa, eikä ole aikeissa muuttaa lähiaikoina. Suurin osa pitää elämisen edellytyksiä ja mahdollisuuksia Kemissä hyvinä.

KIITOKSET:
Kemin kaupunginteatteri ja erityisesti Tuula Kinnuseksi jutun kuvissa eläytyvä näyttelijä Tatja Hirvenmäki.

Auto Nylander Toyota Corollan lainasta.

Mehiläinen Länsi-Pohjan, Syväkankaan Salen ja Kemin uimahallin väki kuvausjärjestelyistä.

Valtakadun eteläpää ennen Asunto Oy Inakarin, ensimmäisen modernin kerrostalokiinteistön rakentamista Kemiin.

TEKSTI **TIMO HIETALA** | KUVA **VÄINÖ PEKKALA/KEMIN HISTORIALLISEN MUSEON VALOKUVA-ARKISTO**

Katujen ja kotien muutos 50–60-luvuilla

Kemi säilyi pitkään matalana puukaupunkina. Keskiverto kemiläinen oli 1930-luvulla esikaupunkialueella puurakennuksessa asuva työläinen.

Joitakin puoltatoista kerrosta korkeampia julkisia rakennuksia rakennettiin toki jo 1890-luvulla Kemin tasaista kaupunkikuvaa rikkomaan, kuten Lukuhuoneen talo ja Ruiskuhuoneentalo.

Kemi kuitenkin säilyi horisontiltaan varsin tasaisena ja kuuluu niin sanottuihin myöhään kehittyneisiin kaupunkeihin. Ensimmäiset kivirakennukset, joita Kemissä rakennettiin 1920-luvulla, olivat nekin liikerakennuksia.

1930-luku oli Kemissä suurten muutoksen aikaa. Tehtiin suuria julkisia rakennuksia: lyseo, kansakoulu ja ammattikoulu. Kemistä tuli todellinen koulukaupunki.

Alueliitoksessa vuonna 1931 kaupungin pinta-ala ja asukasmäärä moninkertaistuivat. Keskiverto kemiläinen oli työläinen, joka asui kaupungin esikaupunkialueella.

Perhe Keskiverto asui Kemissä vielä pitkään puurakennuksessa, ja elämä Sauvosaaressakin oli aivan samanlaista kuin aikaisemmin. Vedet kannettiin kaivosta, ja pihan perällä vierailtiin. Perheet pitivät keskikaupungillakin yhä omia lehmiä, ja olipa kaupunkitalleissa yhä hevosiakin.

Autot syrjäyttivät työhevoset lopullisesti vasta sotien jälkeen. Suurin ja näkyvin muutos kaupunkikuvassa oli uusi kaupungintalo torneineen, jota ryhdyttiin rakentamaan vuonna 1939.

Kaupungintalon valmistuminen toi Kemiin myös vesijohdon. Vesijohto toi mukanaan viemäröinnin ja viemäröinti sisävessan. Siellä, mihin vesijohtoa ei heti vedetty, luotiin vesipostijärjestelmä. Vesijohtoa rakennettiin aluksi Sauvosaareen ja laajenevassa määrin myös läheisille esikaupunkialueille.

Ennen sotia oli ryhdytty suunnittelemaan myös nykyaikaista kerrostaloa Valtakadun eteläpäähän. Asunto Oy Inakari oli valmistuessaan ensimmäinen moderni kerrostalokiinteistö Kemissä. Siihen tuli keskuslämmitys ja vesijohto, joka toi kylmän veden sisälle kotiin. Asunnoissa oli kaikissa omat puuhellat. Siihen aikaan kerrostalojen piipuista tuli päivällisaikaan sankka savu. Myöhemmin viereen saatiin sähköhella.

Kemin kaupungin katukuvan suurin muutos tapahtui 1950-luvun lopulla ja 1960-luvun alussa.

Kemi muuttui puutalojen kaupungista kerrostalojen kaupungiksi. 1960-luvulla keskiverto kemiläisperhe asui jo kerrostalossa, keitti sähköllä ja katseli televisiosta yhtä Suomen television kanavaa. Kemissä tosin näkyivät lisäksi myös Ruotsin kanavat. Sodanjälkeisen sukupolven nuoriso parveili Pirtinkulmalla ja ajeli pill… korttelirallia.

Tarjoilija Kristiina Junnola tuo pääruoan Jaana Elfin eteen. Taru Herala odottaa vielä omaansa.

TEKSTI **TEIJA LAURINOLLI**
KUVAT **NINA SUSI**

Vau, jäkälää lautasella!

Arvontavoittajien Jaana Elfin ja Taru Heralan elämyskimara ympärivuotisessa Kemin Lumilinnassa huipentui illalliseen ravintola Lumihiutaleessa. Ennakkoon erikoisimmalta kuulosti napue-marinoitu jäkälä. Samalla lautasella poroa ja poronruokaa!

Laitoshuoltaja **Jaana Elfin** lomaviikko ei voisi juhlavammin alkaa: elämyksiä, hemmottelua ja kolmen ruokalajin huippuillallinen yhdessä parhaan ystävän **Taru Heralan** kanssa.

Onni näet suosi Elfiä Kemin kaupungin sosiaalisessa mediassa järjestetyssä arvonnassa. Yli 630 henkilöä ilmoittautui halukkaaksi testaamaan ympärivuotisen Lumilinnan palveluita. Voittaja sai ottaa mukaansa seuralaisen.

– Osallistun tosi usein facebook-arvontoihin ja olen monta kertaa voittanutkin, Tornion terveyskeskuksessa työskentelevä Elf kertoo.

Naapurikaupunki ei ole torniolaisnaisille turhan tuttu retkikohde. Mansikkanokan koordinaatteja täytyy selvittää ennakkoon.

– Edellisen kerran kävin Lumilinnassa, kun se oli sisäsatamassa. Kaikkiaan olen vieraillut linnassa vain parina vuonna, Jaana Elf arvioi.

Samaa muistelee Taru Herala. Hän ei edes tiennyt, että ympärivuotinen on rakenteilla. Elf oli asiasta kuullut.

Kahvilatyöntekijä **Roope Harjuniemi** paikkaa tiedon aukkoja ja kertaa lyhyesti Lumilinnojen historiaa. Hän luotsaa naiset kylmään Snow Experience 365 -tilaan. Erikoisvieraat saavat jääkylmää juotavaa jäästä muotoiltuihin astioihin.

– Täällä on viiden asteen pakkanen koko ajan. Satulinna-teemaisia jääveistoksia on tulossa lisää, Harjuniemi kertoo.

Kesällä jääravintolaan syömään tuleville on varattu talvivaatteita, kuten huopatossuja ja lämpimiä viittoja.

Elf ja Herala pääsevät seuraavaksi Sea Lapland Day Span kosmetologi-yrittäjä **Eeva Vakkalan** ja kosmetologiopiskelija **Terhi Hamarin** käsittelyyn. Lumipallohierontaa!

– Asiakkaalle on varattu lämmitetty peti. Ensin hierotaan niska-hartiaseutu sekä kasvot lämpimin käsin, sitten kylmillä palloilla. Meillä on muitakin Lumilinnaan sopivia kylmiä hoitoja, kuten jääpuikko- ja kylmäkivihierontaa, Eeva Vakkala muistuttaa.

– Lämpimän petin ja kylmäkäsittelyn yhdistelmä tuntui tosi erikoiselta ja hienolta, Jaana Elf kehuu.

Kokemus oli naisille uusi, mutta meikattavaksi siirtyminen sujui rutiinilla.

– Käymme aina meikissä, kun on syntymäpäiviä tai muita juhlia. Ammattilaisen työstä kannattaa maksaa, lopputulos kestää iltaan asti, Taru Herala sanoo.

Lumihiutale-ravintolassa ystävyksillä on eksoottista seuraa, noin 50 thaimaalaista juhlimassa uutta vuotta.

Eksoottinen on myös Kemi 150 -juhlaillallinen, joka kruunaa arvontavoiton. Tarjoilija **Kristiina Junnola** suomentaa menun oudot sanat: napue on suomalaista giniä, namelaka japanilaistyyppistä moussea.

Tänä keväänä Lumilinna ei sulanutkaan

Tai tarkalleen ottaen tietenkin se lumesta ja jäästä rakennettu on enää muisto vain, mutta ympärivuotinen, pysyvä Lumilinna aloittelee ensimmäistä kesäänsä.

– Lumilinna on avoinna joka päivä. Esimerkiksi Snow Experience 365 -tilaan saa kemiläisten Cardu-kortilla kesälläkin pääsylipun 17 euron hintaan, kertoo Kemin Matkailun kokemusjohtaja **Noora Barria**.

– Lumilinnan verkkokaupan tarjous on suunnattu perheille: 29 eurolla kylmätilaan pääsee kaksi aikuista kahden lapsen kanssa tai yksi aikuinen kolmen lapsen kanssa, Barria vinkkaa.

– Kahdelle aikuisellekin perhelippu on henkeä kohden edullisempi kuin kemiläisten korttitarjous.

Cardu- ja muita etuja voi olla tarjolla myös Sea Lapland Day Spa -yrityksellä. Kannattaa seurata ryhmäetujakin: Barrian ja kosmetologi-yrittäjä **Eeva Vakkalan** mukaan talon palveluista voi rakentaa ja räätälöidä erilaisia paketteja vaikkapa polttareihin, syntymäpäiville tai työhyvinvointipäivään.

Terhi Hamari meikkaa Jaana Elfiä, Eeva Vakkala ja Taru Herala (vas.) seuraavat. Lumilinnan aula (alla) on valoisa ja raikas.

Palvelut

Ympärivuotiseen Lumilinnaan ei ole sisäänpääsymaksua. Avoinna päivittäin.

Tarkista aukiolot ja tiedot netistä (www.experience365/lumilinna) tai sosiaalisesta mediasta (Facebookissa Lumilinna-Snowcastle sekä Lumihiutale Seaview Restaurant, Instagramissa 365kemi ja Youtubessa experience365).

Rakennuksessa

Snow Experience 365 -kylmäelämystilassa jääveistoksia, liukumäki, baari ja ravintola. Tarjoilua vain tilauksesta. Sisäänpääsymaksu.

Lumipallo-jäätelöbaarissa (1. krs) anniskeluoikeudet. Erikoisuuksina jäähilejuomia, jäätelöitä (myös annoksia), pehmiksiä.

Lumihiutale-ravintolan (2. krs). Iso terassi, merinäköala. Tarjolla muun muassa Kemi 150 -menu, kolme ruokalajia, 48 euroa. Lasihuviloissa majoittuvien aamiaisravintola.

Matkamuistomyymälässä (1. krs) kaupan runsas valikoima paikallisia tuotteita. Lisäksi samassa kerroksessa pop-up-matkamuistomyymälä.

Sea Lapland Day Spassa (3. krs) kosmetologin palvelut päästä varpaisiin sekä suolahuone (max 4-6 henkilöä kerrallaan). Hoitohuoneita neljä. Tarkista aukiolot, hinnat ja tarjoukset www.sealaplanddayspa.fi.

Kolme saunaa (3. krs): Lumikuningatar 16 hengelle, Lumikuningas 14:lle sekä Royal Family -perhesauna neljälle. Oleskelutila saunojille ja kokoustamiseen. Vuokrattavia.

Kokoustilat (2. krs): Neljä erillistä, joita voi yhdistää eri tavoin, myös Lumihiutale-ravintolan kanssa juhlatilaksi. Vuokrattavia.

Ohjelmapalveluyritysten Lapland Safaris ja Sea Lapland Safaris tiloja, 1. krs.

Lähistöllä

Yrittäjät vuokraavat mm. sup-lautoja, vesiskoottereita, mönkijöitä ja läskipyöriä.

Olokolot ja lasihuvilat suunnitelleen Ilmari Mäenpään Spark Dome Hallin kesäohjelmaa kannattaa seurata. Loistava akustiikka.

KEMIN MATKAILU OY

Kemin kaupungin kokonaan omistama. Kehittää laadukkaita ympärivuotisia matkailupalveluja, kuten juuri valmistunut ympärivuotinen Lumilinna.

Vakituista henkilökuntaa noin 20, talvisesonkina työntekijöitä lisäksi 70-100, kesällä 5-10.

Merenrantahuvilat (Sea Glass Villas) ovat voittaneet useaan kertaan World Luxury Hotel Award -palkinnon.

Palkittiin huhtikuussa Vuoden 2019 Kotimaan Matkailuyrityksenä.

Maaliskuussa ilmestynyt uusi opaskartta kunnioittaa 150-vuotiaan Kemin historiaa. Pöydän takana vasemmalta kartoittaja Ville Ravelin, maanmittausteknikko Esa Salmijärvi, kiinteistörekisterinhoitaja Pirjo Keihästö ja paikkatietoasiantuntija Paula Aro.

TEKSTI ANNA HUHTILAINEN | KUVA NINA SUSI

Ammattilaiset pitävät kartalla

Klikkaamalla löytyvät niin tonttien pinta-alat kuin äänestysalueetkin. Viimeisimmäksi Kemin kaupungin karttoihin on lisätty liikuntaesteisille tarkoitetut pysäköintipaikat.

Kun paikkatietoasia askarruttaa, vastauksen saa osoitteesta kartta.kemi.fi. Sivustolta löytyy kartoin ja ilmakuvin esimerkiksi rakentamista säätelevä ajantasainen asemakaava kiinteistötunnuksineen.
Kartalle voi hakea vaikkapa vapaita omakotitontteja tai liikunta- ja kulttuurikohteita.
– Kohteista löytyy lisätietoa symbolia klikkaamalla, paikkatietoasiantuntija **Paula Aro** kertoo.

Kaikki irti kartoista

Karttoja ajantasaistetaan jatkuvasti, ja vinkit niiden puutteista ovat tervetulleita.
– Viimeisimmäksi karttoihin lisättiin pysäköintipaikat liikuntaesteisille, kiinteistörekisterinhoitaja **Pirjo Keihästö** esittelee.
– Ilmakuvasta voi esimerkiksi tarkistaa, että piharakennukset ja rakennelmat ovat varmasti oman tontin eikä puiston puolella, maanmittausteknikko **Esa Salmijärvi** vinkkaa.

Nauskassa on ammennettu Seitsemästä veljeksestä, Rovassa kasvillisuudesta.

Katse kadunnimiin

Vaikka kartat ovat nykyisin pääosin sähköisiä, ei paperisiakaan ole täysin unohdettu.
Palvelusta voi printata karttoja, ja kaupungin 150-vuotisjuhlavuoden kunniaksi ilmestyi keväällä uusi perinteinen opaskartta. Sellaisen voi ostaa kulttuurikeskuksen museokaupasta ja kaupungintalon asiakaspalvelusta.
Se huokuu historiaa, kun nykyisten rinnalla esiintyy vanhoja kadunnimiä.
Kadut nimetään pääasiassa asemakaavan laatimisen yhteydessä. Nauskassa on ammennettu Seitsemästä veljeksestä ja Rovalla kasvillisuudesta.
Vanhemmilla alueilla katuja on usein nimetty maanomistajien mukaan. Karihaarassa Kemi Oy:n historia ja Ajoksessa merenkulun ammattinimikkeet näkyvät nimistössä.
– Kartta.kemi.fi-sivustolle on koottu mielenkiintoista ja yllättävääkin tietoa. Rohkeasti tutkimaan, maankäyttöpalveluiden kolmikko suosittelee.

Rantojen maankäyttö vuoden teema

Pajusaaren tehdasalueen ja Mansikkanokan matkailukeskittymän maankäyttötarpeet ovat isoimmat vireillä olevat asemakaavahankkeet Kemissä tänä vuonna. Kiinnostava on myös kolmas rantaprojekti, joka sijoittuu Peurasaareen ja Kalkkinokalle, maalle ja merelle. Seuraa kaupungin tiedottamista: www.kemi.fi, ilmoitustaulu kaupungintalon 4. kerroksessa sekä kirjaston lehtilukusali.

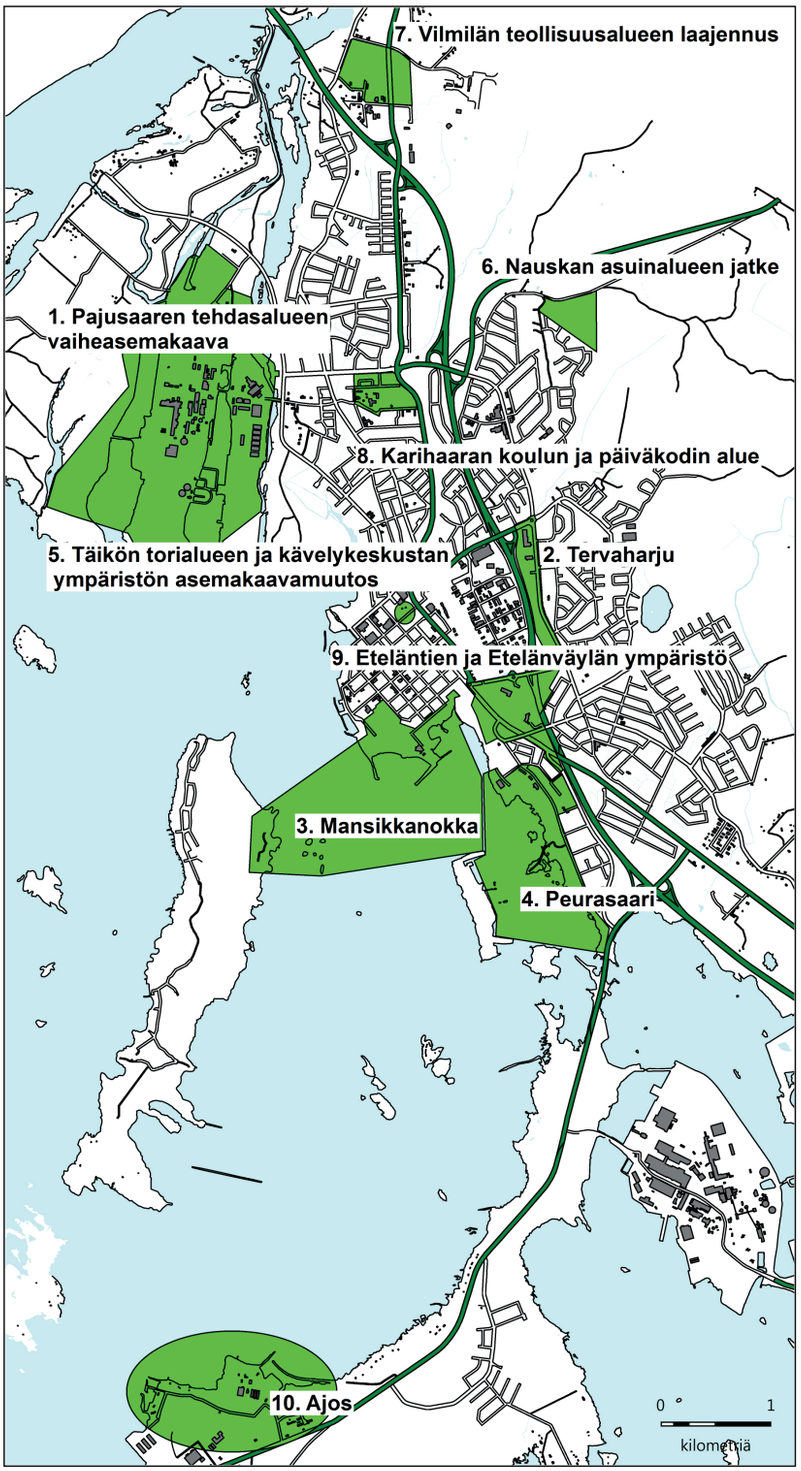

ASEMAKAAVAKOHTEET 2019

1. PAJUSAAREN TEHDASLUE
Vaiheasemakaava. Metsä Groupin Pajusaaren tehdasalueella tarkastellaan rakennussuojelua, suurimpia sallittuja rakentamiskorkeuksia sekä rakennusalueiden ja tonttien rajoja. Kaavamuutos on aloitettu yhtiön Polar King -biotuotetehdasprojektin vuoksi.

2. TERVAHARJU
Asemakaavamuutos, tavoitteena houkuttelevat liikerakennuspaikat.

3. MANSIKKANOKKA
Kaavamuutos, joka tarkastelee Rantabulevardin varren asuinkortteleita sekä kadun linjausta jalkapallokentän suhteen. Tutkitaan matkailualuevarausten laajentamista Mansikkanokanniemellä, Möllärinrannassa sekä Selkäsaaressa. Matkailu- ja virkistyspalvelurakentamisen suunnittelu Pikkuleton saarten alueelle.

4. PEURASAARI
Asemakaavan muutos ja laajennus. Yleiskaavassa osoitettu asumisen selvitysalue, jonka tulevaa käyttöä tutkitaan. Selvitetään entisen pienteollisuusalueen osoittamista asumiselle sekä Peurasaaren edustan ja Kalkkinokan vesialueen rakentamismahdollisuuksia.

5. TÄIKÖNTORI JA KÄVELYKESKUSTA
Asemakaavamuutos ratkaisee alueen kehittämislinjat.

6. NAUSKA
Asuinalueen laajentaminen pohjoiseen, jotta omakotitontteja riittää.

7. VILMILÄ
Teollisuusalueen laajennus.

8. KARIHAARAN KOULU JA PÄIVÄKOTI
Kaavamuutos mahdollistaa tarpeiden toteuttamisen tilatyöryhmän ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Tutkitaan samalla myös liikennejärjestelyjä.

9. ETELÄNTIEN JA ETELÄNVÄYLÄN YMPÄRISTÖ
Kaavamuutos tarkastelee suojaviheralueiden ja mahdollisten liiketonttien tarvetta. Tavoitteena ratkaista entisen koulurakennuksen suojelu ja varautua kasvavan matkailun tarpeisiin.

10. AJOS
Varautuminen muutostarpeisiin.

Kaavoituskatsaus kokonaisuudessaan löytyy osoitteesta http://www.kemi.fi/asukkaaksi-kemiin/asuminen-ja-rakentaminen/kaavoitus/

Arjen sujuvuuden toimikunnalle nimi on enne

Toimikunta keskittyy politikoinnin sijaan kuntalaisten jokapäiväisen elämän laadun edistämiseen.

TEKSTI ANNA HUHTILAINEN | KUVA PENTTI KORPELA

Valtuustotoimikuntien ydintehtävä on tukea päätösten laadukasta valmistelua sekä kehittää konkreettisesti kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta.

– Teemme toimielimille ehdotuksia ja aloitteita tarkasti kuntalaisia kuunnellen, arjen sujuvuuden toimikunnan puheenjohtaja **Kari Hanhisuanto** (vas. sit.) tiivistää.

Elämänlaatua edistämässä

Arjen sujuvuuden toimikunta kehittää turvallista ja viihtyisää asuinympäristöä sekä lähipalveluita.

– Toimikuntien vastuualueet myös limittyvät, ja voimme hyödyntää toistemme tietotaitoa, Hanhisuanto kertoo.

Valtuustotoimikunnilla on määrätty budjetti, eivätkä ne voi tehdä päätöksiä omin päin. Iäisyyskysymyksistä, kuten ränsistyneiden talojen purkamisesta, ei voida päättää, mutta pienempiin asioihin reagoidaan nopeasti. Arjen sujuvuuden toimikunta on muun muassa ottanut kantaa kuntoportaiden rakentamiseen ja Rytikarin nopeusrajoituksiin.

– Joissain asioissa tarvitaan kärsivällisyyttä kaikilta, Hanhisuanto muistuttaa ja kiittää, että kaupunki on tarttunut isompiinkin asioihin.

Asukastilaisuuksia

Arjen sujuvuuden toimikunta on jalkauttanut kokouksiaan pois kaupungintalolta ja järjestänyt asukastilaisuuksia esimerkiksi Rytikarissa ja Takajärvellä.

– Osallistumisaktiivisuus on ollut ilahduttava, ja kaikki kuntalaisten esittämät huomiot ja mielipiteet on kirjattu ylös, Hanhisuanto kertoo.

Hän muistuttaa, että passiivisuus on turmioksi niin yksilölle kuin yhteisöllekin.

– Viime aikoina on ollut ilo huomata esimerkiksi asukasyhdistysten uudelleen tuleminen. Se on hieno osoitus yhteisöllisyydestä.

Arjen sujuvuuden toimikunta ajaa puolueiden ja yksittäisten valtuutettujen etujen sijaan kemiläisten yhteisiä asioita. Tavoite on sama myös muissa toimikunnissa.

– Pääsemme aidosti kuulemaan kuntalaisia, ja politikointi jää pois yhteisiin päämääriin pyrkiessämme, Hanhisuanto iloitsee.

VALTUUSTOIMIKUNNAT

Perustettiin kuluvan kaupunginvaltuustokauden alussa 2017.

Kussakin jäseninä 9-11 kaupunginvaltuutettua. Lisäksi kokouksissa on läsnäolo- ja puheoikeus valtuuston ja kaupunginhallituksen puheenjohtajilla sekä kaupunginjohtajalla.

Toimikausi kaksi vuotta.

Arjen sujuvuuden toimikunta kehittää turvallista ja viihtyisää ympäristöä. Jäsenet: Jaakko Alamommo, Mikko Anttila, Kari Hanhisuanto (pj.), Kimmo Hirvenmäki, Pasi Määttä, Juha Puro, Reijo Stark, Aili Virtala ja Sami Zerni.

Elinvoiman edistämisen toimikunta tukee väestökehitystä sekä elinkeinojen toimintaedellytyksiä. Jäsenet: Ritva Aheinen, Sari Ekorre-Nummikari, Elina Heinonen, Pertti Henttinen (pj.), Kalle Huusko, Heikki Härkönen, Marja-Leena Laitinen, Albana Mustafi, Ritva Sonntag, Juha Taanila ja Aaro Tiilikainen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimikunta seuraa ja kehittää kuntalaisten hyvinvointiin liittyviä asioita. Jäsenet: Sari Auvinen (pj.), Hilkka Halonen, Kalle Helske, Jouko Juntunen, Mikko Koivulehto, Sisko Korrensalo, Jaana Kotkansalo, Timo Marttala, Ulla Miettunen ja Anneli Mikkanen.

– Toimikuntatyöskentely vie valtuutetut konkreettisesti niiden maan. Se antaa lisäarvoa ja -intoa työhön, arjen sujuvuuden Hanhisuannon luotsaamaan toimikuntaan kuuluu jäseninä

ihmisten pariin, joiden asioihin meidät on valittu vaikuttatoimikunnan puheenjohtaja Kari Hanhisuanto iloitsee. kahdeksan valtuutettua.

Heko vai Ikäterve? 75 vai 70 vuotta?

Oletko kemiläinen ja nähnyt elämää 70 tai 75 vuotta, etkä ole parhaillaan sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakkaana? Olet varmaan saanut jo puhelinsoiton Hekosta tai kutsukirjeen Ikäterve-tarkastukseen.

TEKST JA KUVA TAINA ALAJÄRVI

Jos olet 75-vuotias, sinulle on varmaankin soittanut **Tanja Marjanen-Korkala** Kemikammarista ja kysynyt, saako tulla käymään.

Kyseessä on ollut Hyvinvointia edistävä kotikäynti, tuttavallisemmin Heko.

Heko-kotikäynnillä käytiin alkukeväästä 65 henkilön luona, mikä tarkoittaa noin kolmasosaa heistä, joille se olisi kuulunut. Kaikki 65 kutsuttiin Kemikammarissa 27. maaliskuuta pidettyyn työpajaan, jossa käytiin aluksi läpi kotikäyntien tulokset. Tilaisuuden lopuksi 38 osallistujaa jaettiin työryhmiin, joissa annettiin palautetta kotikäyntien jatkokehittämistä varten.

Heko-kotikäynneillä selvitetään arkiseen toimintakykyyn liittyviä asioita, kuten ruuanlaittoa, siivousta, peseytymistä ja nukkumista sekä mitataan muun muassa verenpaine.

Tänä vuonna kotikäynneillä testattiin myös Heko-mobiilisovellusta, jota on yhdessä Lapin ammattikorkeakoulun kanssa kehitetty Lapin liiton rahoituksella.

Lapin ammattikorkeakoulun ja Kemin kaupungin yhteistyössä toteuttamat Hyvinvointia edistävät kotikäynnit on kevään 2019 osalta pidetty, mutta ensi vuonna Tanja jälleen soittaa ja kysyy, voitaisiinko tulla käymään.

Tarkastuksia vielä syksyllä

Kutsuja Ikäterve-tarkastukseen on lähetetty yhteensä 329:lle niille 70 vuotiaille, jotka eivät ole sosiaali ja terveyspalvelujen piirissä.

Ikäterve-tarkastuksen tekee ammattikorkeakoulun terveydenhoitaja- , sairaanhoitaja- tai geronomiopiskelija Terveyspysäkillä. Tarkastuksessa mitataan ja käydään läpi terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja arjesta selviytymistä.

Maaliskuun 2019 loppuun mennessä tarkastuksia oli tehty noin 60.

Mukaan ehtii vielä, sillä Ikäterve-tarkastuksia jatketaan tarvittaessa syksyllä. Kutsukirjeet tänä vuonna 70 vuotta saavuttaville ja kriteerit täyttäville postitetaan alkuvuodesta 2020.

Sekä Hekon että Ikäterveen yhteyshenkilö on Tanja Marjanen-Korkala. Hänet tavoittaa Kemikammarista, puhelimitse (040 1677138) tai sähköpostitse tanja.marjanen-korkala@kemi.fi.

Raija Siirilä, Kaarina Pistokoski-Tikkala ja Ritva Kenttä olivat iloisesti yllättyneitä, kun heihin otettiin yhteyttä. – Hienoa, että 75-vuotiaat huomioidaan näin upeasti, oli yhteinen kommennti Kemikammarin tilaisuuden jälkeen.

Kutsuja Ikäterve-tarkastukseen on lähetetty yhteensä 329:lle. Hyvinvointia edistävä kotikäynti tavoitti 65 henkilöä, kolmanneksen kohderyhmästä.

Vihreä ja kestävä Kemi -hankkeen Sosiaalinen keittiö -kokeilu panostaa hävikkiruoan hyödyntämiseen ja yhteisöllisyyteen. Kasvisravinto-ohjaaja Tarja Sipilä työhuoneessaan.

TEKSTIT EIJA KINNUNEN, JUKKA VILÉN | PÄÄKUVA NINA SUSI

Melkein ensimmäinen ympäristösertifioitu kunta Suomessa

Kemin kaupungille on maaliskuussa myönnetty ISO 14001:2015 -ympäristösertifikaatti. Sellainen on Suomen kunnista entuudestaan vain Maarianhaminan kaupungilla.

Koko kaupunkiorganisaatiota ei sertifioitu kerralla vaan valittiin aluksi jokaiselta toimialalta 1-3 kohdetta. Nämä ovat Sauvosaaren koulu (sivistystoimiala), Leipätehtaan toimintakeskus ja Sauvosaaren sairaalan lääkkeidenkäsittely (sosiaali- ja terveystoimiala), kaupunginkanslia (hallinto) sekä konekeskus, keskusvarasto ja energiatehokkuus (tekninen toimiala).
Vastaisuudessa esimerkiksi kaikkien koulujen sertifiointi on vähän helpompaa.
Sertifikaatti on voimassa kolme vuotta, mutta toimintoja tarkastetaan vuosittain. Sertifiointikohteita voi lisätä mahdollisuuksien mukaan.
Olennaisimpia asioita, joihin ympäristöstandardissa kiinnitetään huomiota, ovat energian ja veden käyttö, jätteidenkäsittely, hankinnat ja elinkaariajattelu, turvallisuus sekä henkilöstön pätevyys.

KEMIN SITOUMUS
Kemin kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2017 lopulla sitoutua YK:n Agenda 2030:een eli kestävän kehityksen tavoitteisiin. Vihreä ja kestävä Kemi -hanke on yksi työkaluista. EAKR-hanke alkoi kesäkuussa 2018 ja jatkuu vuoden 2020 loppuun. Sen tavoitteena on muun muassa luoda Kemin kaupungille ympäristöpolitiikka ja -ohjelma.

ISO 14001:2015 -STANDARDI
Kansainvälinen ympäristöstandardi vaatii määrittämään tavoitteet ja johtamisjärjestelmän sekä selvittämään organisaation kaikki ympäristövaikutukset.

Ympäristöjärjestelmän perusperiaate on PDCA-malli. Se muodostuu sanoista plan, do, check, act eli suunnittele, tee, tarkista, toimi.

Sertifikaatin saavuttamiseen, ylläpitämiseen ja laajentamiseen tarvitaan koko henkilökuntaa sekä johdon ja päättäjien tukea.

Mikäs sen mukavampaa kuin yhdessä syöminen!

No tietenkin yhdessä kokkaaminen! Aina vain paranee, kun kokataan aineksista, jotka muuten päätyisivät häviikkiin.
Samalla opitaan valmistamaan hyvää kasvisruokaa!
Tällaista tapahtuu Kemin kaupungilla. Ruokahävikin vähentämiseksi ja kasvisruokailun edistämiseksi aloitimme helmikuussa Sosiaalinen keittiö -kokeilun.
Sen ideoija ja toimija, kasvisravinto-ohjaaja **Tarja Sipilä** saa kaupoista lahjoituksina pääasiassa kasviksia ja kasvisruokia, jotka eivät syystä tai toisesta sovellu muihin hävikkiruoan jakelukanaviin.
Tarja valikoi, pilkkoo, soseuttaa ja pakastaa kasvikset ja hedelmät, joista valmistetaan ja nautitaan aterioita yhdessä erilaisten kohderyhmien kanssa: äitien ja lasten, äijien, nuorten, ikäihmisten, maahanmuuttajien, kehitysvammaisten ja niin edelleen.
Kestävän kehityksen edistämisessä koko ruokaketjulla on iso rooli. Suomen kotitalouksissa syntyy noin 23 kiloa ruokahävikkiä henkeä kohden vuodessa.

Nuoret ideoivat tekoja

Kemin yläkoulujen oppilaat vaativat kaupunginjohtaja **Tero Nissiselle** maaliskuisen ilmastomarssin yhteydessä jättämässään adressissa ympäristötekoja. He haluavat parannuksia julkiseen liikenteeseen ja kaupungin kierrätyspisteisiin, lisää lähi- ja kasvisruokaa kouluihin sekä kaupungin työautojen vaihtamista sähköautoihin.
Lisäksi he toivovat, että kaupungissa edistettäisiin pyöräily- ja jalankulkumahdollisuuksia esimerkiksi tarjoamalla lukollisia kaupunkipyöriä. Nuoret ehdottavat, että kaupungin organisaatiossa vähennettäisiin paperin käyttöä.

NUORTEN huoli ilmastonmuutoksesta on otettu Kemissä tosissaan, ja luvassa on kehitystä nuorten toivomaan suuntaan. Kemi on hakenut Lapin Liitolta EAKR-projektia, jonka avulla suunnitellaan ja kehitetään pieneen kaupunkiin soveltuvaa tehokasta ja vähähiilistä joukkoliikennettä.
Kierrätyspisteiden määrän lisäämisestä on jo käyty neuvotteluja paikallisen jäteyhtiön kanssa. Erityisesti muovin kierrätyksen tehostamiseen olisi tarvetta. Haasteena on, että muovin keräyksestä vastaa valtakunnallinen organisaatio, joka ei kovin herkällä korvalla pienten paikkakuntien toiveita kuuntele.
Nuorten idean mukaan ensi syksystä alkaen Kemin kouluissa otetaan käyttöön viikottainen kasvisruokapäivä. Kaupunki on jo hankkinut sähköautoja, ja esimerkiksi päivittäinen tavaranjakelu hoidetaan jo sähkökäyttöisellä pakettiautolla. Syksyksi on luvassa lisää sähköautoja kaupungin käyttöön.

KAUPUNKI sai liikenne- ja viestintäministeriöltä rahoitusta pyöräilyn kehittämiseen. Tänä kesänä keskustan pyöräilykaistoja rakennetaan lisää, ja pyörille tulee uusi katettu ja kameravalvottu parkki keskustaan.
Kaupungin paperinkäyttö on pienentynyt jo useana vuonna.
Lisää tietoa kaupungin ympäristöteoista on luvassa ensi syksyn Kemiläisen Vihreä Kemi -teemanumerossa.

Yrittäjät Pasi Alakiuttu ja Katja Limingoja Savotan päärakennuksen salissa, jossa riittää tilaa noin 80 hengelle. Yrityksen karhumaisella uudella maskotilla, newfoundlandinkoiranpentu Kodalla (vinkkikuva sivulla 3) ei ole vielä ainakaan asiaa sisätiloihin. Sen koulutus on vasta aloitettu.

TEKSTI **TEIJA LAURINOLLI** | KUVA **NINA SUSI**

Katjan ja Pasin yhteinen Savotta

"Meille on ollut selvästi tilausta", sanovat Katja Limingoja ja Pasi Alakiuttu. Savotan kesän kaikki viikonloput oli varattu jo huhtikuussa. Yrittäjät tarjoavat palveluja majoittujille, ruokailijoille, saunojille, juhlijoille, kokoustajille, kokkaajille ja karavaanareille – sekä venoottien ja läskipyörien vuokraajille.

Alku oli kirjaimellisesti upottavaa.

– Ensimmäisenä piti saada tie- ja parkkipaikkapohjat pitäviksi, kertovat **yrittäjät**.

– Sen jälkeen olemme sisustaneet, kalustaneet, maalanneet ja rakentaneet.

He ovat viimeiset pari vuotta luotsanneet ja kunnostaneet entistä Vähämaan leirikeskusta, nykyistä Savottaa. Sen toiminta on jaettu kahden rinnakkaisen yrityksen harteille, Erä-Valakian ja Pitopalvelu Catjannen. Ensimmäisen on perustanut Alakiuttu, jälkimmäisen Limingoja. Yrittäjät ovat matkailu- ja ravintola-alan konkareita.

– Halusimme uutta, yhteistä ja omaa. Savotalle on ollut selvästi tilausta. Keväällä aloimme kaupata jo kesän 2020 häitä.

Menneellä talvikaudella yrittäjät ovat hoitaneet muun muassa Kemissä järjestettyjen Lapin Urheilugaalan, Kemi 150 -kutsuvierastilaisuuden sekä Life Style -messujen ateria- ja tarjoilupalvelut.

– Emme tee pitopalvelutyötä pelkästään Savotassa vaan pitkin Meri-Lappia esimerkiksi hautajaisiin ja häihin.

Yhteistyö safariyritysten kanssa on tuonut turisteja tilausravintolaan ja poroja tervehtimään tai vaikka talviverkkoja kokemaan.

– Potkukelkkailu on iso elämys jo Etelä-Suomesta tuleville. Yritykset ovat löytäneet Savotan kokous- ja virkistyspaikaksi.

Vartissa luontoon

Vähä Kuivanuoron saari on mainio paikka erä- ja luontohenkiselle elämykselle. Kemin keskustaan kahdeksan kilometrin päähän huristaa autolla vartissa. Merimatkaa sisäsatamaan on vain kolme kilometriä. Se saattaisi taittua vaikkapa venootilla.

– Vedet suistossa ovat matalia. Venootti tarvitsee vettä vain viisi senttiä. Se on veneen ja inkkarikanootin risteytys, varustettu sähkömoottorilla, Alakiuttu selvittää. Yrittäjät ovat toimittaneet palveluja myös kauemmas merelliseen luontoon.

– Kuljetamme Perämeren saaristoon pop up -ravintolan ja avotulen kokkikurssitarpeet. Metsästysporukka saattaa haluta oppia vaikkapa linnun suolistamisen, höyhentämisen ja lopulta ruoaksi valmistamisen. Meri-Lapin matkailu kehittää nyt kovasti ympärivuotista toimintaa.

– Meilläkin on kesäpaketteja safariyrityksille. Ulkomaalaisille jo ongella käyminen on iso elämys. Kun siihen liitetään vielä ruoanvalmistus kodassa, muuta ei tarvita.

SAVOTTA

Vähä Kuivanuoron saaressa Kemijoen suistossa. Entinen Vähämaan leirikeskus. Yrittäjät ostivat kiinteistön Kemin kaupungilta toukokuussa 2019.

Alakiutun ja Limingojan yritykset ryhtyivät pyörittämään toimintaa keväällä 2017, Savotta-nimellä, kuten aiempi toimija Lapponia Safaris.

Ruokailu-, sauna- ja kokoustiloja. Tilausravintola 100 ruokailijalle. Iso tilaussauna (palju, takka, ruokailutila). Pieni sauna ja takkatupa.

Kota 20-30 hengelle.

Kuusi vuokramökkiä, joissa yhteensä 36 petipaikkaa.

Kemin kesää 2019

Kuva: Atacan Ergin

TAPAHTUMIA

30.5. **MERI-LAPIN SOUNDI JA TONY KAKKO**
Sauvosali
Konsertti kello 17

8.6. **SISÄSATAMAN KESÄKAUDEN AVAJAISET**

8.6. **NO LIMIT STREET INLAWS 2019 -KATUKIIHÄRIT**
Lapintien suora, Paattio

15.–16.6. **KEMI-TURNAUS**
Kansainvälinen shakkiturnaus

20.6. **KAUPPAMARATON**
Täikön tori ja kävelykatu
Musiikkia, tunnelmaa, tekemistä ja liikkeet auki läpiyön.

10.7. **SUOMEN KUVATAITEEN PÄIVÄ**
Sisäsatama

12.–21.7. **EASY LIVING -TAPAHTUMA-VIIKKO**
12.7. Kemi-päivä.
12.7. Kemi-rock. 90´s Spirit: Meri puisto-rock Young Edition, etkot, alkaen kello 14. Sisäsatamassa Meri-puisto-rock kello 18–24
13.7. Juice-rock ja lastenmusiikki-tapahtuma Rondelli
14.7. Afterglow-päiväkonsertti, Meri-puiston laululava. Juice-rock, jamit, ravintola Rantamaksasiini kello 18–20
14.–15.7. Urban Camp, Mansikkanokan Urban Park kello 18 alkaen
15.7. Sisäsatamassa Rantaremmin merellinen maanantai sekä Hyvän mielen kesätapahtuma
16.7.–20.7. Street Food Fiesta Täiköntorilla
16.7. Lasten rieha kello 11–14 ja Rannan pelipäivä Sisäsatamassa
17.7. Kemi Areena Täiköntorilla
18.7. Summer Pop up -konsertti Täiköntorilla kello 16–22
19.7. Kesäkissa Blues kello 20 Täiköntorilla, Musaleirin päätöskonsertti kello 16–19
20.7. SAK T.U Summer 19, Paleface, & Suomirock-klassikot Täiköntorilla
21.7. Yhteislaulut Meripuiston laululavalla kello 14, Mikko Nuorala, Meri-Lapin Musiikkiosuuskunta; Päätösjamit ravintola Rantamakasiinissa klo 18–20

20.–21.7. **KEMIN HEINÄNÄYTTELY**
Kaikkien rotujen koiranäyttely
Sauvosaaren urheilukenttä

11.8. **SAAPUMISAIKA KEMIIN**
Kirjoittajaryhmä Ringin runotuokio kello 13–14
Cafe Hertta

23.–24.8. **ELONKORJUUMARKKINAT**
Täiköntori

31.8. **VENETSIALAISET**
Sisäsatama

11.9. **ALEKSANTERIN PÄIVÄ**
Kaupungin perustajan Aleksanteri II:n nimipäivän tapahtumia

NÄYTTELYITÄ

KEMIN TAIDEMUSEO
7.6.–11.8. Maija Lavonen: Koskettaa

KEMIN HISTORIALLINEN MUSEO
11.8. asti Kemi 150 vuotta -valokuvanäyttely
12.9. alk. Kirkkoon haudatut -näyttely. Avajaiset 12.9. kello 18

KEMIN KAUPUNGINKIRJASTO
3.–30.6. Lasten ja nuorten sarjakuvakilpailun näyttely

LAPSILLE JA NUORILLE

KEMIN LASTENKULTTUURIKESKUS
29.5. Avoin taidetoiminta kello 10–12
4.–6.6. Kesäpajat: Keppihevoset kello 12–15
8.6. Lauantaipaja kello 12–15. Kepparirata ja perinneleikit, -pelit ja -lorut -tapahtuma
11–13.6. Kesäpajat: Painanta kello 12–15
18.–20.6. Kesäpajat: Muotoilu kello 12–15
24.–28.6. Elohiiri-taidepajaviikko
27.9. Vauvanpäivä

LIIKENNEPUISTO JA PUUHAPAKU
3.6. Liikennepuiston avajaiset ja Puuhapakun kesäkauden avaus
Liikennepuisto ma–pe kello 10–17
Puuhapaku liikkeellä pääsääntöisesti ma–pe kello 16–23
13.7. Rondelli, lastenmusiikkitapahtuma Liikennepuistossa kello 12–15

TAKITSUN NUORISOTILA
17.–19.6. Bändikylpy 3.–6.-luokkalaisille
15.–19.7. Bändileiri Takitsulla ja Kemi Factorilla

LIIKUNTAA

23.5.–25.7. **HENGITÄ JA HENGÄSTY**
Ruutinpuisto
Liikunnan iloa torstaisin kello 18–19.30

MUSIIKKIA

27.6.–1.8. **RAVINTOLA RANTAMAKASIINI**
Kesäjamit torstaisin

26.–28.7. **RUN TO 60´S**
Moottoripyörä- ja musiikkifestivaali

2.–4.8. **SATAMA OPEN AIR**
Festivaali Ruutinpuistossa

3.8. **KUOROMARATOONI**
Meripuiston laululava

3.9 **LEIF LIVE**
Kemin kaupunginorkesterin konsertti

Koosteeseen on poimittu toukokuun alussa tiedossa olleet tapahtumat. Otos ei ole kattava eikä täydellinen, kannattaa seurata Kemin kaupungin ja tapahtumajärjestäjien kalentereita! www.kemi.fi/tapahtumakalenteri

Briefly in English

The City of Kemi was granted ISO 14001:2015 environmental certificate as the second municipality in Finland.
The first certification included 1-3 offices or actions from each branch.
Education and Cultural Services: Sauvosaari comprehensive school.
Social and Health Care Services: Leipätehdas activity center for developmentally disabled and the medicine handling process of the Sauvosaari hospital.
Technical Services: Machine depot, central warehouse, energy efficiency.
Central Administration: City Office.
The most essential issues in this environmental standard are energy and water consumption, waste handling, acquisitions and life-cycle, safety and competent personnel.

It's nice to dine together!

Even nicer it is when you cook the meal together and from vegetables that would otherwise end up to waste.
This is what we do in our social kitchen piloting in the City of Kemi. Mother of the idea, mrs **Tarja Sipilä**, cleans, chops, pureeds and freezes mainly vegetables and other "waste" vegetarian food she retrieves from groceries. From these ingredients Tarja and various groups of people - e.g. mothers and babies, young and elderly people, immigrants, rehabilitees – cook and eat meals together.
By the means of social kitchen we reduce food waste and promote welfare by spending time together and eating healthy vegetarian food.
More information: www.kemi.fi/english/green-and-sustainable-kemi/

Average Kemi citizen is Tuula

Hi! My name is Tuula Kinnunen. I am 45 years old and live in Tervaharju suburb with my son Aleksi, 11 years. We have a nice three-room apartment in a house which was built in 1973.
I work as a nurse in the Länsi-Pohja central hospital here in Kemi.
I am happy with my life and personal economy. We can afford eating in cafes and restaurants, going to movies, theatre and swimming hall. I couldn't manage without my year 2003 Toyota Corolla!
How do I know I am the most average of all Kemi citizens? Well, statistics don't lie – though I never could exist in real life.

Snow Castle didn't melt this year - or one did, the other didn't

Since 1996 we have built incredible Snow Castle every winter, using only snow and ice from sea water as building material. Gorgeous snow sculptures decorate the Castle walls. Overnight in the Snow Hotel is a true arctic adventure.
For the first time the whole Snow Castle didn't melt because we now have the all-year-round Snow Experience 365 in the new main building. It stays open daily in every season!
There are various services available: Snow Flake seaview restaurant, Snow Ball ice cream bar, Sea Lapland Day Spa, shops, saunas, camping, a lot of room for meetings and events.
More information: www.experience365.fi